

Mathilda

Carles Montpart Tura

Mary Shelley és autora d'un clàssic indiscutible, Frankenstein o el Prometeu modern, una novel·la que es considera una de les grans fites de la literatura gòtica i, ahora, un dels textos fundacionals del gènere de la ciència-ficció. La gran popularitat d'aquesta obra, però, ha eclipsat la resta de la seva producció literària. La recent aparició d'una nova traducció de Mathilda, per a molts la seva millor novel·la, ens invita a parlar aquest mes de la seva vida i la seva obra.

Un naixement traumàtic

Mary Shelley, nascuda Mary Godwin Wollstonecraft (Londres, 1797 – 1851), era la segona filla de Mary Wollstonecraft, una famosa precursora del feminisme, filòsofa i escriptora, i d'un prestigiós pensador radical, William Godwin. Els pares, contraris al matrimoni, finalment s'havien casat cinc mesos abans del seu naixement per conveniència social. La mare, però, va morir deu dies després del seu naixement.

Mary Wollstonecraft havia preferit tenir la seva filla a casa —els hospitals eren més insegurs i per a la gent més pobre— i el doctor Poignand, per aturar l'hemorràgia que li havia provocat el part, va haver d'extreure la placenta que ella no havia pogut expulsar. En una època en què ningú, ni els metges, es rentaven les mans, aquesta circumstància va provocar una febre puerperal que finalment va derivar en una sèpsia mortal. La seva obra *Vindicació dels drets de la dona* (L'Art de la Memòria Edicions, 2014, amb traducció i prefaci de Josep Musarra Roca), publicada originalment l'any 1792, un al·legat feminista en què reclama la igualtat de sexes, és el llibre que l'havia fet més famosa. En català també podem llegir les traduccions recents d'Esther Tallada de les novel·les *Maria o el món contra les dones* (Cal Carré, 2023) i *Mary. Una ficció* (Cal Carré, 2025).

William Godwin, doncs, va haver de fer-se càrrec de Mary i de la germanastra gran d'ella, Fanny Imlay, una filla que Mary Wollstonecraft havia tingut anteriorment fruit d'un breu idil·li a París amb l'especulador, comerciant i escriptor nord-americà Gilbert Imlay. Com que li semblava que no podria criar les filles tot sol, Godwin va decidir buscar una segona esposa, i el desembre de 1801 es va casar amb Mary Jane Clairmont, una dona ben educada —suposadament viuda— que ja tenia dos fills, Charles i Claire. Aquest matrimoni no va ser gaire feliç i les relacions de Mary amb la seva madrastra mai no van ser gens bones, especialment a partir de l'adolescència.

Mary Shelley

William Godwin, a part de la seva activitat intel·lectual, va obrir una botiga on venia llibres i elements de papereria, mapes i jocs, però el negoci no anava bé i per aquest motiu es va veure obligat a demanar continus préstecs per mantenir-lo, fins a l'extrem d'estar a punt d'entrar a la presó a causa de la gran acumulació de deutes que havia contret. Gràcies a l'ajut dels seus amics filòsofs i escriptors se'n va poder lliurar, ja que les obres de Godwin havien esdevingut de culte entre la intel·lectualitat del moment.

La petita Mary va rebre una educació avançada i inusual per a una noia de la seva època, sempre tutoritzada per una tia i pel seu pare, el qual li va proporcionar accés a la seva biblioteca i als nombrosos intel·lectuals que visitaven casa seva, però que no li va demostrar mai gaire estimació malgrat el gran concepte que la seva filla en tenia. Mary va estudiar grec, llatí, mitologia, història romana i anglesa, a més de francès i italià. A partir de l'any 1812 el seu pare la va enviar a Escòcia, a casa del seu amic William Baxter, una propietat situada en una desolada geografia que la va fer sentir molt sola i on se li va incrementar tant el caràcter rebel com una inseguretat personal i social que l'acompanyaria per sempre més.

Relació amb Shelley

Mary Godwin va conèixer el poeta Percy Bysshe Shelley en l'interval entre dues estades a Escòcia. Quan Mary va tornar a casa per segona vegada l'any 1814, l'escriptor, que havia estat expulsat d'Oxford a causa del pamflet radical *The Necessity of Atheism* (1811), es començava a allunyar de la seva dona i visitava regularment Godwin, a qui havia promès rescatar dels seus deutes. El radicalisme de Percy B. Shelley,

en particular les seves opinions econòmiques, que havia absorbit de la *Political Justice* (1793) de William Godwin, l'havia distanciat de la seva rica família: volien que seguís els models tradicionals de l'aristocràcia terratinent mentre que ell preferia donar grans quantitats de diners a projectes destinats a ajudar els més desfavorits.

Després d'haver-se conegut segurament en un sopar a casa dels Godwin, on Percy B. Shelley encara hi va anar amb Harriet Westbrook, la seva jove esposa de disset anys, que estava embarassada, Mary i Percy es van enamorar i van començar a reunir-se secretament a la tomba de Mary Wollstonecraft, a l'antiga església de St. Pancras: ella tenia setze anys i ell vint-i-un. Mary veia en Percy B. Shelley l'encarnació dels ideals liberals i reformistes que els seus pares havien defensat en els seus escrits a la dècada de 1790 —especialment la idea que el matrimoni era un monopoli repressiu— i per això li va causar una gran confusió que el seu pare no aprovés la relació amb el jove poeta radical.

Fugida i retorn a Londres

A causa d'aquesta oposició, finalment el 28 de juliol de 1814 la parella, acompanyats per la germanastra de Mary, Claire Clairmont, va fugir i va marxar en secret cap a França. Després de convèncer Mary Jane Godwin, que els havia perseguit fins a Calais, que no volien tornar, els tres van viatjar a París i més tard a Alemanya, Holanda i Suïssa. Mentre viatjaven, Mary i Percy van llegir obres de Mary Wollstonecraft i altres autors, van mantenir un diari i van continuar els seus propis treballs com a escriptors. A Lucerna, però, la manca de diners els va obligar a tornar.

La situació que esperava a Mary Godwin en el seu retorn a Londres estava sembrada de complicacions, algunes de les quals no havia previst. Probablement abans o durant el viatge, va quedar embarassada. Ella i Percy no tenien diners i, per a sorpresa de Mary, el seu pare es va negar a ajudar-la. Malgrat això, la parella es va establir amb Claire a Nelson Square, va mantenir el seu programa intens de lectura i escriptura i va rebre els amics de Percy —com ara Thomas Jefferson Hogg i l'escriptor Thomas Love Peacock—, tot i que Shelley de vegades havia d'abandonar casa seva per una temporada per eludir els creditors. Més endavant, i gràcies a un revifament de les finances del jove poeta, després de la mort del seu avi, Sir Bysshe Shelley, la parella va poder llogar una casa de dos pisos a Bishopsgate, a la vora del Windsor Great Park.

Villa Diodati

Embarassada i sovint malalta, Mary Godwin va haver de resignar-se a acceptar la felicitat de Percy B. Shelley davant el naixement del seu segon fill amb la seva dona Harriet, a finals de 1814, així com els seus constants coquetejos amb Claire Clairmont. Mary es consolava parcialment amb les visites de Hogg, que al principi li desagradava però que aviat va començar a considerar com un amic. El 22 de febrer de 1815, Mary va donar a llum una nena dos mesos prematura, Clara, que va morir el mes següent, el dia 6 de març. Tot i la forta depressió causada per la mort de la seva filla, Mary va tornar a quedar embarassada i el 24 de gener de 1816 va néixer el seu segon fill, William, conegut amb el sobrenom de "Willmouse".

L'origen de Frankenstein

El maig del 1816, Mary, Percy i Claire van viatjar a París i després a Ginebra, Suïssa, amb la intenció d'estiuejar a prop del llac Léman i trobar-se amb el famós i polèmic poeta Lord Byron, de qui Claire havia quedat feia poc embarassada. Els tres van llogar una petita casa de camp a Cologny, a la riba esquerra del llac, molt a prop d'on Lord Byron i el seu secretari i metge John W. Polidori havien llogat Villa Diodati, una gran mansió que ja havia hostatjat abans John Milton, Rousseau i Voltaire, i que més endavant visitaria Balzac. Allà passaven el temps escrivint, navegant pel llac i parlant de poesia, política i ciència fins ben entrada la nit.

És en aquest context quan, un vespre d'un estiu especialment calorós i tempestuós, el grup de joves intel·lectuals i poetes reunits a Villa Diodati, inspirats per les històries de fantasmes que llegien i que tant els agradaven, van decidir

escriure ells mateixos poemes i narracions d'aquest estil. De la ment de Polidori, i segurament a partir d'un conte explicat per Byron, en va sorgir la narració *El vampir* (Angle Editorial, 2013, amb introducció i traducció de Marina Espasa), un text que representaria la influència més clara de la futura i famosa novel·la *Dràcula* (1897), de Bram Stoker. Altres participants de la trobada van llegir poemes i textos i van improvisar esbossos de diverses històries de fantasmes.

Per la seva part, Mary Godwin va trobar la inspiració en els mètodes galvànics i en els poderosos poders de l'electricitat, que en aquells dies es creia que podien tornar a la vida els cadàvers. Es va decidir, llavors, a escriure aquella mateixa nit un relat que

havia de ser breu i que es va acabar convertint en una de les obres més representatives del romanticisme: *Frankenstein o el Prometeu modern* (Edicions de la

Magrana, 1983, traducció de Quim Monzó, reeditat a Labutxaca, 2017; Viena, 2024, amb traducció de Xavier Zambrano; Bromera, 2024, amb traducció de Carme Manuel). Més tard, va descriure aquell estiu a Suïssa com el moment "en què vaig sortir de la infància a la vida". Les posteriors adaptacions cinematogràfiques de la novel·la, publicada primer anònimament l'any 1818, quan l'autora tenia 21 anys, i després revisada i ja signada per Mary Shelley l'any 1831, van contribuir enormement a la popularitat d'una obra i d'un personatge que ha esdevingut una autèntica icona de la literatura fantàstica i de ciència-ficció.

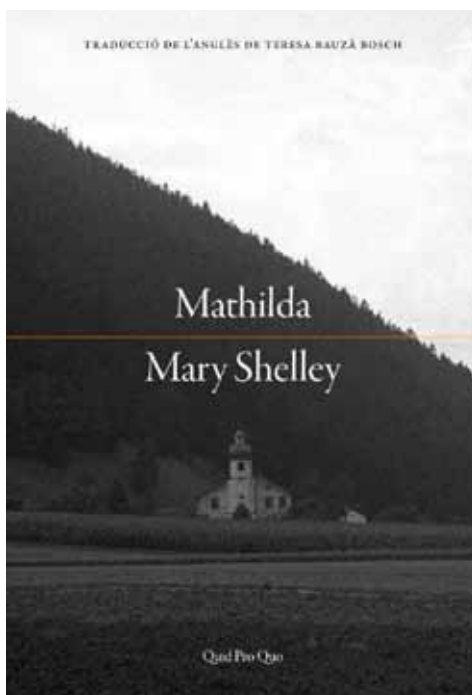
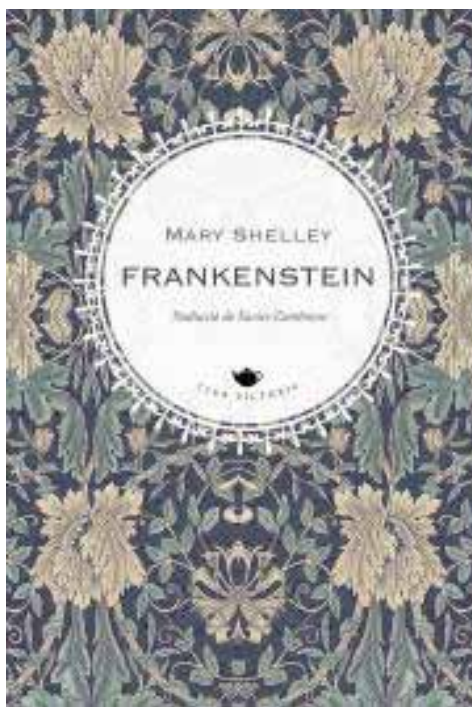
Suïcidis i morts a la família

Quan van tornar a Anglaterra

pel setembre, Mary i Percy es van traslladar —amb Claire Clairmont, que es va allotjar a prop— a Bath, Somerset, on esperaven mantenir en secret l'embaràs de Claire. Al cap de poc temps, a l'octubre, Fanny Imlay, la germana de mare de Mary, va ser trobada morta en una habitació d'una fonda de Swansea, juntament amb una nota de suïcidi i una ampolla de làudan. Un mes més tard, la dona de Percy Shelley, Harriet, va ser descoberta ofegada al Serpentine, un llac de Hyde Park, a Londres. Tots dos suïcidis van ser ocultats.

Per tal de facilitar l'obtenció de la custòdia dels dos fills que havia tingut amb Harriet —i que finalment no va aconseguir— els advocats van aconsellar Percy B. Shelley que es casés amb Mary. L'enllaç va tenir lloc el 30 de desembre de 1816 a l'església de St. Mildred de Londres. Hi van ser presents el senyor i la senyora Godwin, en un intent de posar fi a la fractura familiar. Mary Godwin —ara ja Mary Shelley— tornava a estar embarassada. En aquesta ocasió va tenir una altra nena, Clara Everina, que va néixer el 2 de setembre de 1817. Pel gener del mateix any, havia nascut la filla de Claire i Byron, anomenada primer Alba i rebatejada posteriorment pel poeta com Allegra. Una nena que moriria al cap de sis anys a causa del tifus que havia contret al convent de Bagnacavallo on estudiava.

Una vida itinerant

Els Shelley van iniciar llavors una existència itinerant, primer a França i després a Itàlia, sense establir-se mai en un lloc concret durant molt de temps. Al llarg del camí, van acumular un cercle d'amics i coneguts que sovint es mudaven amb ells. La parella va dedicar el seu temps a escriure, llegir, aprendre, fer turisme i a establir relacions socials. No obstant això, l'aventura italiana es va veure afectada per la mort dels dos fills: Clara Everina, el setembre de 1818, a Venècia, a conseqüència d'una disenteria contreta durant el viatge, i William, el juny de 1819, a Roma, a causa de la malària. Tenien un any i tres anys i mig, respectivament. Aquestes pèrdues van causar a Mary Shelley una profunda depressió que la va aïllar força del seu marit. Durant un temps, Mary Shelley només trobava consol en els seus escrits. El naixement del seu quart fill, Percy Florence Shelley —l'únic que la va sobreviure— li va suposar una certa recuperació, tot que el record dels tres fills perduts l'acompanyaria per sempre més i influiria enormement en les seves obres.

Malgrat les desgràcies, els seus anys italians van ser un moment d'intensa activitat intel·lectual i creativa per als dos escriptors. Mentre Percy componia una sèrie de poemes important, Mary va escriure la novel·la *Matilda* (1819), la novel·la històrica *Valperga* (1823), i les obres de teatre *Proserpine* i *Midas* (1832). En aquests anys estableixen una gran amistat amb Edward Williams i la seva parella Jane, els quals, malgrat no estar casats, es presenten sempre com el senyor i la senyora Williams. Sovint Percy B. Shelley passa més temps amb Jane que amb la seva esposa Mary.

El final tràgic de Percy B. Shelley

L'amistat del poeta amb Edward Williams, però, va esdevenir fatal. Tornant en vaixell des de Livorno —la navegació era una de les grans aficions de tots dos—, on havien anat a trobar-se amb uns amics, i a causa del mal temps, l'embarcació va naufragar i van morir els tres tripulants, Shelley, Williams i el jove grumet Charles Vivian. Els cadàvers van aparèixer flotant deu dies més tard a la platja de Viareggio. El diari *The Courier* va publicar així la notícia: "Shelley, autor de poesies atees, va morir ofegat. Ara podrà saber si Déu existeix o no". El poeta tenia vint-i-nou anys.

El cadàver de Percy B. Shelley va ser incinerat a la platja de Viareggio en una pira al capdamunt de la qual els seus amics Leigh Hunt, Byron i Edward Trelawny van col·locar un exemplar de l'últim llibre del poeta romàntic John Keats. Mary Shelley va aconseguir rescatar el cor de Percy i se'l va emportar com una relíquia embolicat en les pàgines del seu poema "Adonais". Cinc mesos més tard, Mary va enterrar les cendres de Shelley al cementiri protestant de Roma. La mort de Percy B. Shelley la va deixar en un estat de profunda confusió i amb un gran sentiment de culpa, fet que va provocar que es convertís en una vídua inquieta i depressiva tota la resta de la seva vida. A partir d'aquest moment, Mary Shelley va dur una vida molt reclosa, dedicada sobretot a l'escriptura dels seus diaris i a la memòria del seu marit, del qual va publicar una biografia i una edició definitiva de les seves obres que incloïa una gran quantitat de notes biogràfiques sobre els poemes.

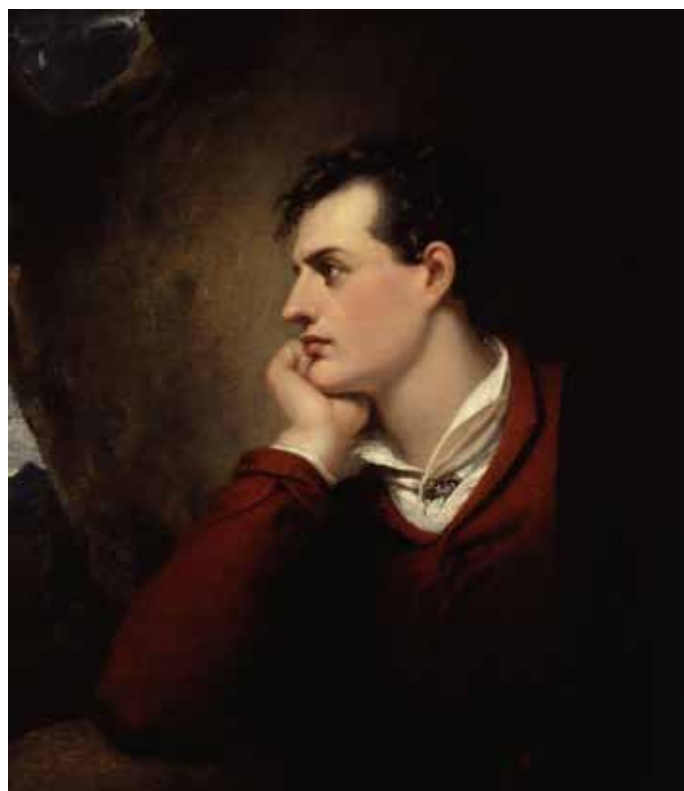
Retorn a Anglaterra

El 23 de juliol de 1823, Mary Shelley va deixar Gènova per tornar a Anglaterra i es va quedar amb el seu pare i la seva madrastra a Strand fins que un petit avançament del seu sogre li va permetre allotjar-se de forma independent. Sir Timothy Shelley al principi havia acceptat donar suport al seu net, Percy Florence, només si el lliuraven a un tutor, una idea que Mary Shelley va rebutjar. En lloc d'això, va aconseguir treure de Sir Timothy una bonificació anual limitada. El 1826, Percy Florence es va convertir en l'hereu legal de la finca dels Shelley després de la mort del seu germanastre Charles Shelley, fill del seu pare amb Harriet. En aquest moment, Mary Shelley treballava en la seva novel·la *The Last Man* (1826).

Entre els anys 1827 i 1840, Mary Shelley va estar

Mary Wollstonecraft

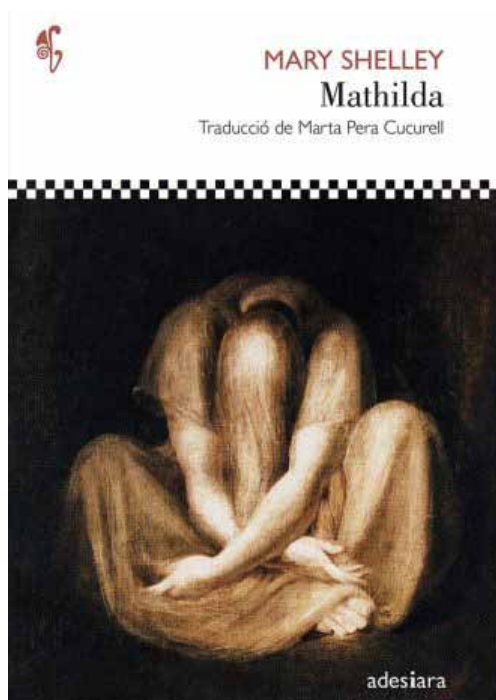
Lord Byron

ocupada com a editora i escriptora. Va escriure les novel·les *The Fortunes of Perkin Warbeck* (1830), *Lodore* (1835) i *Falkner* (1837), i va contribuir amb cinc volums a l'enciclopèdia de biografies *Lives of the Most Eminent Literary and Scientific Men* (1835-1839), dedicats a les vides d'autors italians, espanyols, portuguesos i francesos. També va escriure històries per a revistes femenines.

Després de la mort del seu pare el 1836, als vuitanta anys, l'escriptora va començar a reunir les seves cartes i memòries per publicar-les, tal com havia demanat al seu testament, però després de dos anys de treball va abandonar el projecte. Durant aquest període, també va defensar la poesia de Percy B. Shelley, promovent la seva publicació i citant-la en els seus escrits.

Entre 1840 i 1843, Mary Shelley i el seu fill van viatjar junts al continent, viatges que l'escriptora va recordar a *Rambles in Germany and Italy in 1840, 1842 and 1843* (1844). El 1844, Sir Timothy Shelley va morir als noranta anys. Per primera vegada, ella i el seu fill eren econòmicament independents, tot i que la propietat va resultar ser menys valuosa del que esperaven. El 1848, Percy Florence es va casar amb Jane Gibson St. John. El matrimoni va resultar feliç i Mary Shelley i Jane van tenir bona relació. Mary vivia amb el seu fill i la seva nora a Field Place, Sussex, la casa ancestral dels Shelleys i a Chester Square, Londres, i els acompanyava en viatges a l'estranger.

Els darrers anys de Mary Shelley es van veure afectats per greus problemes de salut. Des del 1839 va patir mals de cap i episodis de

MARY SHELLEY
Mathilda

Traducció de Marta Pera Cucurell

Mary Shelley, especialment de la seva tempestuosa relació amb el poeta Percy B. Shelley, és la pel·lícula *Mary Shelley* (Divisa Home Video, 2018), dirigida per Haifaa Al-Mansour i protagonitzada per Elle Fanning i Douglas Booth, disponible en DVD amb subtítols en català.

paràlisi en diferents parts del cos, cosa que de vegades li impedia llegir i escriure. Finalment, Mary Shelley va morir segurament d'un tumor cerebral l'1 de febrer de 1851, a Chester Square, Londres, quan tenia cinquanta-tres anys. Segons Jane Shelley, Mary havia demanat ser enterrada amb la seva mare i el seu pare, però Percy i Jane, jutjant que el cementiri de St. Pancras no era segur —la pràctica de desenterrar cadàvers per vendre'ls als anatomistes era molt habitual a l'època—, van optar per enterrar-la als terrenys de l'església de St. Peter a Bournemouth, al comtat de Dorset.

Una remarcable adaptació cinematogràfica de la vida de Mary Shelley, especialment de la seva tempestuosa relació amb el poeta Percy B. Shelley, és la pel·lícula *Mary Shelley* (Divisa Home Video, 2018), dirigida per Haifaa Al-Mansour i protagonitzada per Elle Fanning i Douglas Booth, disponible en DVD amb subtítols en català.

Més enllà de Frankenstein

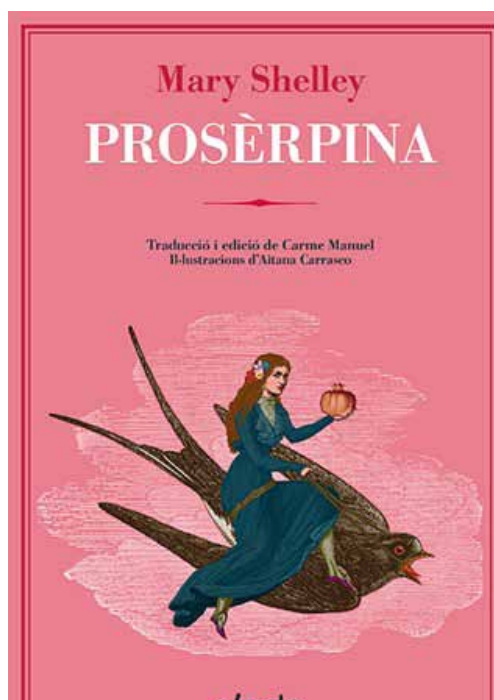
Com ja hem anotat més amunt, de l'obra més coneguda de Mary Shelley, *Frankenstein o el modern Prometeu*, en tenim tres traduccions al català. A la clàssica versió que l'escriptor Quim Monzó en va fer l'any 1983 —a partir de la primera edició, de 1818— recentment s'hi han afegit la de Xavier Zambrano i la de Carme Manuel. Una demostració més de la vigència d'aquesta gran obra pionera de les novel·les fantàstiques i de ciència-ficció.

Pel que fa a la resta de l'obra de l'escriptora anglesa, en els darrers anys s'han editat

dues traduccions de *Mathilda* (Adesiara, 2023, amb versió de Marta Pera Cucurell; El Gall Editor, 2024, amb traducció de Teresa Bauzá Bosch) i la traducció de *Prosèrpina* (Vincle Editorial, 2019, amb traducció i edició de Carme Manuel i il·lustracions d'Aitana Carrasco). Aquesta última és un drama mitològic en dos actes destinat al públic infantil. Concretament es tracta d'una aproximació al mite de Ceres i Prosèrpina des d'una perspectiva de gènere molt innovadora i sorprenentment actual dos-cents anys després d'haver-se escrit. De la resta de novel·les de Mary Shelley, que també hem esmentat abans, no tenim notícia que n'hi hagi cap traducció al català.

Mathilda

Mary Shelley va escriure *Mathilda*, per a molts crítics la seva millor novel·la, en un intent de superar les morts dels seus fills Clara Everina i William i la depressió que l'havia distanciat tant físicament com emocionalment de Percy B. Shelley. Quan l'escriptora la va acabar, a Itàlia, l'any 1819, la va enviar a Anglaterra a través d'uns amics, que van fer arribar el manuscrit al seu pare, William Godwin. Malgrat que aquest va manifestar que li agradaven algunes parts de la novel·la, en general el tema —l'incest— li semblava "repugnant i detestable". Tot i que al llarg de l'any 1822 Mary va demanar diverses vegades als seus amics que li retornessin el manuscrit, el pare de l'escriptora se'l va quedar però no el va publicar mai. Mary Shelley es referia sovint a aquesta obra en les seves cartes i en el seu diari, però el fet és que *Mathilda* no es va publicar fins cent quaranta anys després, l'any 1959,

en gran part a causa de les complexes circumstàncies que van envoltar el repartiment dels documents de Mary Shelley després de la seva mort.

Una relació tràgica

Mathilda és un relat força autobiogràfic en què el personatge principal —que és qui explica per escrit la història en primera persona, al llarg de tres mesos del final de la seva vida— té molt de l'escriptora, de la mateixa manera que el pare és una contrafigura del seu, William Godwin, i el poeta Woodville és un retrat idealitzat de Percy B. Shelley. Igual que *Mathilda*, Mary era una dona d'intenses passions i afectes que sovint amagava sota una

aparença plàcida. Com la mare de Mathilda, la seva també va morir al cap de pocs dies del seu naixement, i també com Mathilda Mary va passar part de la seva infantesa a Escòcia. Mathilda —un nom que l'autora pren de Matelda, un personatge secundari de la *Divina Comèdia* de Dante Alighieri—, desesperada quan s'adona que és objecte de la passió amorosa del seu pare, que l'havia abandonat i que no torna fins que ella té 16 anys, rebrà la companyia i el consol d'un poeta, tal i com ella mateixa també es va relacionar i consolar sovint amb Percy B. Shelley.

La descripció que Mathilda fa del poeta Woodville podria ser perfectament la que Mary hagués pogut escriure de Percy B. Shelley: "Era una d'aquelles poques persones a qui la fortuna afavoreix des del naixement, a qui concedeix tota mena de dons intel·lectuals i personals amb una profusió sense límits. Sota la protecció especial de la fortuna, no hi havia cap imperfecció, per

Percy B. Shelley

petita que fos, ni cap desengany, encara que transitori, que el poguessin afectar. Es veia que la fortuna havia forjat el seu esperit amb una excel·lència que cap brossa no podia desllustrar, i la seva intel·ligència era tan gran que cap error no la podia pervertir. El seu geni era extraordinari, i, quan va ascendir per llavors com un astre resplendent, tots els ulls es van girar cap a ell amb admiració. Era poeta. Aquesta paraula està tan degradada que no transmet la idea de tot el que era. Era com un poeta de l'antiguitat que les muses han coronat al bressol, i les abelles han volat als seus llavis per nodrir-lo. Quan caminava entre els homes, semblava envoltat d'un halo celestial que el separava i l'elevava per sobre dels altres. La seva bellesa era inigualable; el foc dels seus ulls era enlluernador, i les seves paraules d'inflexió melosa feien que qui escoltava quedés mut i extasiat de pura meravella. Superava en tot els altres de manera que davant seu semblaven només destinats a servir la seva excel·lència" (edició d'Adesiara, p. 83-84).

L'incest, que és el tema central de la novel·la, serveix a Mary Shelley per descriure tot un seguit d'estats d'ànims extrems dels protagonistes —la passió amorosa, la culpa, el remordiment— a través dels quals acaba bastint un text absolutament representatiu de la concepció romàntica de l'escriptura i de la vida. Si tenim en compte que Mary Shelley va escriure *Mathilda* amb vint-i-dos anys, i quan ja se li havien mort tres fills, podem entendre que darrere el drama de la protagonista —que en el fons se sent responsable d'haver originat el desig patern— hi batejava la seva pròpia tragèdia familiar, un element essencial de la qual va ser, com hem esmentat més amunt, la idealització no corresposta cap al seu pare. Mary Shelley, però, i aquí trobem la dimensió clàssica d'aquesta gran novel·la, no escriu cap autobiografia sinó que construeix una autèntica peça literària inserida en les preocupacions estètiques i vitals del seu temps. Novel·la extremadament melancòlica —plena d'escenes de tempesta i pluja, desesperació, somnis, passions i soledat— *Mathilda* explora la naturalesa del dolor, del pervers poder de l'amor i del desig, i de la destrucció com a conseqüència dels desafiaments a què els protagonistes es veuen sotmesos.

Una traducció millorable

Els nostres lectors saben que des d'aquestes pàgines saludem sempre l'aparició de noves traduccions d'obres clàssiques, que sovint són l'esperó que ens

impulsa a donar a conèixer una obra o un autor en concret. En aquesta ocasió, però, cal dir que la darrera traducció apareguda de *Mathilda*, a càrrec de la traductora pollencina Teresa Bauzá Bosch i editada per El Gall Editor, no afegeix res a la versió impecable de Marta Pera Cucurell, sinó que, al contrari, mereixeria una bona revisió. Tot i que en general és una traducció llegidora, el text presenta algunes incorreccions que s'haurien d'haver esmenat.

És el cas, per exemple, de l'ús sovintejat de la perífrasi "deure + infinitiu" amb valor d'obligació ("i que jo m'hi devia reunir en dues setmanes...", p. 42), fins i tot en construccions sense sentit complet ("No, no devia.", p. 77); de l'ús del temps futur amb valor de probabilitat ("Pensaran que m'he reunit amb el pare...", p. 78); d'expressions que són un calc del castellà ("...no hi ha gaire que contar", p. 23); de l'ús erroni de la morfosintaxi d'alguns verbs ("ens vam seure...", p. 47); de l'ús de la construcció *a part* com a connector parentètic amb valor additiu ("a part, aquella persecució m'havia deixat esgotada", p. 78); de la confusió entre *escoltar* i *sentir* ("...continuaríem escoltant el mar...", p. 73); de l'ús no normatiu de l'accentuació diacrítica en el cas dels mots *adeu* o de les formes verbals *soc* o *dona*, o la utilització d'alguna paraula que, tot i ser possible, com *baül* (però que l'Alcover-Moll presenta com a mot masculí, i no femení, com surt al text), no aporta res respecte de *bagul*, la forma més estàndard i coneguda pel lector. També resulta estrany per als lectors no illencs l'ús no pronominal dels verbs *quedar*, amb el valor de "romandre en algun lloc", i *tornar* en el sentit intransitiu d'"esdevenir". ■